

І. Л. Бутич

Архив юго-западной России

«АРХИВ ЮГО-ЗАПАДНОЙ РОССИИ» – 35-томна збірка історичних документів і літературних пам'яток Правобережної і Західної України 14–18 ст. Видана у Києві 1859–1914 Комісією для розбору давніх актів; складається з 8-ми частин. 1-а частина (12 томів) містить документи 14–18 ст. з історії православ. церкви, зокрема її протистояння католицькій (т. 2, 12), королів. накази і дарчі грамоти, папські булли, патріарші грамоти, акти православ. та уніат. Соборів, православ. братств, церков і монастирів про організацію при них училищ і шпиталів (т. 1); акти про становище православних на Правобереж. Україні та боротьбу проти церк. унії, діяльність М. Значка-Яворського (т. 1, 2); документи про підпорядкування київ. митрополита моск. патріархові (т. 5); про запровадження унії та про православні братства (т. 6); пам'ятки літ. полеміки православних із католиками та уніатами (т. 7–9). 2-а частина (3 томи) – постанови провінцій. сеймиків, інструкції послам щодо ген. сейму, відповіді короля на прохання провінцій. сеймиків за 1596–1726 та ін. 3-я частина (6 томів) – документи про визв. війну українського народу 1648–54, про антифеод. селян.-козацькі, селян. і гайдамац. рухи (1500–1789), про дипломат. зносини гетьман. уряду з Росією, Польщею, Швецією та ін. країнами (1649–1716). 4-а частина (1 том) – документи про походження шляхет. родів 1443–1780. 5-а частина (2 томи) – документи з історії міст Київщини, Волині та Поділля 1432–1798 і про становище євр. насел. у 1765–91. 6-а частина (2 томи) з додатком окремого тому – документи про екон. і правове становище селян в Україні у 1498–1795. 7-а частина (3 томи) – описи замків, люстрації староств, інвентарі, скарги, донесення та ін. документи про заселення Правобереж. України у 1336–1668, про заснування Лубен, Переяслава, Пирятина. 8-а частина (6 томів) – документи з історії місц. управління, станів, землеволодіння, цивіл. і кримінал. права, судочинства у 15–18 ст. та ін. юрид. акти. До збірки додано іменні та геогр. покажчики. Видання не втратило свого наук. значення для висвітлення історії України зазнач. періоду.

Рекомендована література

1. Левицкий О. И. Пятидесятилетие Киевской комиссии для разбора древних актов. 1843–1893. К., 1893;
2. Антонович В. Б. Курс лекцій з джерелознавства 1880–1881. Вип. 1. К., 1995.

Бібліографічний опис:

Архив юго-западной России / І. Л. Бутич // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу:

<https://esu.com.ua/article-44789>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).